

Sisällysluettelo

Hyvät lapinlahtelaiset ja heidän jälkeläisensä	7	Palteita, oja ja notkoja	68
Esko Kallosen tervehdys lukijoille	9	Elinkeinoja	74
1. Arkeologin Lapinlahti	9	Kylän ukkojen Pietarin matka	78
Keruuretkiä ja kaivauksia	9	8. Lapinlahti tuvasta tupaan	81
Neuvostoarkeologian Olhovka	12	Lapinlahti	81
Pyyntielinkeinoista maanviljelyyn	13	Suvannon rantamilla	118
Kiistelty hauta – läntisiä uudisasukkaitako?	15	Kuparisen ylämäkeä	124
Naskalin ja Kallosen maiden kalmistokiveykset	16	Kuparisten tulo Lapinlahdelle	130
Röykkiöttäin röykkiöitä	17	9. Lapinlahti toimivana yhteisönä	133
Lapinlahdellako uhripaikka?	18	Koulu	134
Kalmistoketju Leppäsenmäeltä Patjaan	21	Rippikoulu	143
Lapinlahti muistoissani	24	Kiertokoulua elotuissa	146
Kirjallisuutta	26	Kirkonkellojen heleä kolmisointu	147
2. Lapinlahden kylän nimi	27	Enkeli vai reissumies?	151
Onko Lapinlahti ollut lahden nimi?	27	Sakkolan Lapinlahden Osuuskassa	154
”Laplahtoist Laplahes”	29	Lapinlahden Osuuskauppa	156
Lappalaisia Karjalassa	29	Lapinlahden Nuorisoseura	158
3. Taannoisia vesistömuutoksia	31	Kaksi nuorta luutnanttia	168
4. Ikeen alta itsenäiseksi talonpojiksi	39	Urheilua	168
Karttojen nimikummajainen – Arkuntanhua	42	Asiakirjoja urheilusta	172
5. Runonlaulajien perinnettä Sakkolan Lapinlahdella	45	Urheilijoita myös jälkipolvissa	173
6. ”Hyvä vieras syötti jo talo perreenki”	57	Kilpasilla lampaiden kanssa	176
”Mie mänisi katsomoa Karjalaa, net laskettoa, en välittäis kulunkloist”	61	”Miehet meill on varmoi...”	177
7. Lapinlahden kylä	65	Keinuja, kokkotulia ja tanssin rytkettä	178
Heinäntuoksuisen idylli	66	Talkoohenkeä ja martoja	185
		Vaivaiset kunnan ”kiertopalkintoina”	189
		Lapinlahtelaisia kunnan luottamustehtävissä	190
		Lukutupa	191
		Limunaatipullo pani stsu	192
		”Laiva huus kello kuus...”	193
		Ukkosta ilmassa	196
		Raskaita aikoja	197
		Lotta Svärd	200
		10. Elämää Lapinlahdella	209
		Sorkkarokkaa ja muita herkkuja	209

Uni tuli lypsyjakkaralla	211	Ikuinen ikävä Karjalaan	260
Sukunsa viimeinen susi	213	Unelma Amerikasta	261
Onks nyt mikä perentak?	215	12. Lapinlahti talvisodassa	265
Hienointa maailmassa	216	Kaikkien piti lähteä	265
Onko Tahvana kotona?	219	Aamulla 30. marraskuuta	267
Elämän seremoniat	223	Kelja piti	270
Reunimmainen paikka	226	Tilanne näytti todella pahalta	272
Lapinlahtelaisia kädentaitajia	227	Paluu partioretkeltä 12.1.1940	276
Hevosten otto armeijalle alkoi	231	13. Väli rauha, jatkosota	
Kahden auton hinta	234	ja uudet kodit	281
Muita hevosia ja hevosmiehiä	235	Juupajoki	284
Kiivas kyläseppä	237	Lakanoista lumihuput	290
Kaveruksia	238	Yleensä vaihtoehtoja ei ollut	291
Vaskesta vaikka mitä	239	"Myö nähtii tesantti!"	292
Myllyillä tavattiin tuttuja	239	Hän pelasti henkeni	295
"Kirjava tikka pihapuussa		14. Lapinlahden sankarivainajat	299
tietää pahaa"	241	15. Lapinlahti eilen ja tänään	303
Hekin ovat lapinlahtelaisia	244	Aleks Kallonen Lapinlahdella	
11. Kylän väkeä	247	vuonna 1956	303
Leppäsenmäen Kaapre	247	Esko Kallonen Lapinlahdella	
Todellinen lähimmäisten auttaja	251	vuonna 1957 ja yhä edelleen...	306
Mikä luvattiin, se pidettiin	252	Olavi Loponen ja perhe Lapinlahdella	
Sopimus vävyn taloon otosta	255	1990-luvun lopulla	309
Kova mies puhumaan ja tekemään	257	Muistoja ja valokuvia	311
Tervaskanto nimeltä			
Nikolai Kuparinen	258		

Hyvät lapinlahtelaiset ja heidän jälkeläisensä

Esko Kallonen on syntynyt Lapinlahdella 7.8.1927 ja kasvanut siellä nuorukaiseksi. Hän on Aleks ja Ida Kallosen lapsista kolmanneksi vanhin.

Noin 60 hengen joukko lapinlahtelaisia kokoontui Punkalaitumen Kanteenmaan nuorisoseuran talolle 27.9.1980 keskustelemaan evakkoja kiinnostavista asioista. Tilaisuudessa valittiin toimikunta kyläläisten yhdyselimeksi ja asioiden käytännön hoitajaksi. Toimikuntaan valittiin puheenjohtajaksi Soini Patja ja jäseniksi Erkki Pärssinen, Eino Patja, Reino Söder sekä Esko Kallonen. Emännyyttä hoitamaan saatiin Inkeri Patja.

Kyläläiset ovat kokoontuneet joka toinen vuosi Kanteenmaassa Patjan suvun toimiessa isäntinä ja emäntinä. Keskusteluissa sivuttiin usein kyläkirjan tarpeellisuutta, kunnes vuonna 2002 ryhdyttiin puheista töihin ja perustettiin kyläkirjatoimikunta. Siihen valittiin Reino Söder Helsingistä, Eino Patja ja Sakari Pärssinen Punkalaitumelta, Olavi Loponen Juupajoelta, Sirkka Isola Hinnerjoelta ja Esko Kallonen Lempäälästä. Varajäseniksi valittiin Pentti Patja Espoosta ja Siiri Mikkonen Ulvilasta.

Toimikunta piti ensimmäisen kokouksensa 16.11.2002 Punkalaitumella Sakari Pärssisen luona. Kokouksessa keskusteltiin käytännön asioista ja kustannuksista.

Toimikunnan alkuperäisistä jäsenistä ovat iäisyyskutsun saaneet Reino Söder, Eino Patja ja Inkeri Patja. Toimikuntaa on täydennetty espoolaisilla Helena ja Reijo Ikävalkolla.

Suurin osa kirjan sisällöstä on taatusti itse elettyä ja Lapinlahdessa koettua, vanhemman polven kirjoittamaa tekstiä. Lisäksi eri tieteenalojen asiantuntijoilta on hankittu alueen varhaisia aikoja valottavia artikkeleita, esimerkiksi Lapinlahden arkeologisista kaivauksista ja löydöistä, Lapinlahden nimen taustoista, taannoin tapahtuneista vesistöjen myllerryksistä ja maanomistusolojen muutoksista. Kylämme joutui kaksi kertaa viime vuosisadalla sodan jalkoihin.

Niistä ajoista meillä on omakohtaista tietoa.

Olemme saaneet kyläläisiltä kirjoituksia kylästä ja sen eläjästä. Valokuvia on hankittu monilta eri tahoilta. Kiitämme kaikkia asiassa mukana olleita kirjoittajia ja kuvien lähettäjiä. Ilman teidän apuamme kyläkirjasta olisi tullut turhan yksipuolinen.

Kirjatoimikunta on vaivojaan säästämättä ollut mukana materiaalin keräämisessä, kirjan suunnittelussa ja kirjoittamisessa. Kiitos Helena ja Reijo Ikävalkolle, jotka ovat oman toimittajantyönsä ohella käyttäneet aikaansa kyläkirjan kokoamiseen ja toimittamiseen. Lausun nöyrimmät kiitokset myös kaikille muille mukana olleille.

Kiitämme Sakkola-Säätiötä, Karjala-Säätiötä ja Karjalan Kulttuurin edistämissäätiötä saamastamme taloudellisesta tuesta. Ilman sitä olisi kirjan tekeminen ollut epävarmaa.

Kiitämme myös Suvannon Seutu -kotiseutulehteä ja Karjala-lehteä ehtymättömästi lähdeaineistosta.

Toivomme, että tämä kyläkirja löytäisi tiensä monen lapinlahtelaisen kotiin ja sydämeen, kenties myös lievittämään lukijan kaipuuta kotiseudulleen.

Esko Kallonen

Kirjatoimikunnan puheenjohtaja